

Людмила Володимирівна Шитик

Сурядно-підрядні складні речення як репрезентанти внутрішньорангового різнокатегорійного синкретизму

1. Проблема кваліфікації синкретичних складних сполучникових речень

Своєрідна структурно-семантична організація складних речень зумовлює наявність сфер перетину сурядності і підрядності, унаслідок чого виникають перехідні типи складних сполучникових речень, марковані внутрішньоранговим різнокатегорійним синкретизмом. Такі конструкції логічно кваліфікувати як синкретичні сурядно-підрядні складні речення, що є репрезентантами різнокатегорійного синкретизму. За формальними та значенневими показниками вони належать до чотирьох структурно-семантичних типів: складних речень, сурядних за формою і підрядних за значенням; складних речень, підрядних за формою і сурядних за значенням; складних речень, сурядно-підрядних за формою і значенням, та частково фразеологізованих підрядно-сурядних складних речень. Дослідження таких синтаксичних одиниць вважаємо актуальним з огляду на потребу з'ясування їхнього статусу в системі складного речення та типології.

В історії вивчення перехідних¹ утворень, що є репрезентантами внутрішньорангового різнокатегорійного синкретизму на рівні складного речення, окреслено різні підходи до витлумачення сутності цього явища та кваліфікації нетипових синтаксичних одиниць. Для опису випадків синкретизму в системі складного сполучникового речення української мови важливими є праці не лише українських мовознавців, а й зарубіжних, зокрема російських, дослідників, оскільки граматична структура споріднених мов демонструє подібні вияви. Як зазначає В.В. Бабайцева, синкретичні конструкції або взагалі не враховані в класифікаціях, або по-різному витлумачені (одні дослідники трактують їх як складносурядні, інші – як складнопідрядні), або вони

¹ Трактуючи перехідність у широкому сенсі як універсальну властивість мови, В.В. Бабайцева пропонує розрізнити два різновиди: діяхронну (історичні перетворення) та синхронну (або синкретизм) (Бабайцева 2000: 83). Нам імпонує такий підхід, відповідно до якого синкретизм (від грецьк. *syncretismos* – поєднання, синтез) постає одним із різновидів перехідності (докладний аналіз концепцій перехідності представлено в нашій статті: Шитик 2013а). Порівняймо із трактуванням перехідності як характеристики дієслівної конструкції загалом, зокрема й т. зв. елементарної предикації (Норреґ, Томпсон 1980, 1984) та з традиційним тлумаченням перехідності як лексико-синтаксичної категорії дієслова (Загнітко 2012: 40; Селіванова 2006: 457; Ярцева 1990: 370).

виокремлені в особливу групу складних речень – перехідні між сурядністю і підрядністю (Бабайцева 1979: 230). Конструкції сурядно-підрядного типу дослідники диференціюють на такі основні різновиди: 1) “взаємопідрядні” речення; 2) складносурядні за формою та підрядні за значенням; 3) складнопідрядні за формою й аналогічні складносурядним за значенням тощо (Слинько *та ін.* 1994: 423).

На сьогодні немає чіткого протиставлення сурядності і підрядності як способів синтаксичного зв'язку: вектор їхніх взаємовідношень перемістився зі сфери різкого протиставлення до формату семантичного зближення. Незважаючи на різні підходи й визначення, спільним є те, що предикативні частини складносурядних речень перебувають у відношеннях однорідності, рівноправності, тоді як для предикативних частин складнопідрядних речень характерні відношення нерівноправності, неоднорідності (Пешковский 1956: 19).

Визначити межу між сурядними і підрядними конструкціями часто буває важко, тому що сурядність та підрядність не заперечують одна одну, а під час поділу складних сполучникових речень на складнопідрядні і складносурядні (за характером сполучних засобів і типом семантико-синтаксичних відношень між предикативними частинами) залишаються конструкції, яким не властиві диференційні структурні та семантичні ознаки жодного з різновидів складного речення, вони радше поєднують ці ознаки.

Уперше вживання “підрядно-сурядних” сполучень *хотя... но, правда... но, несмотря на то что... все же* та ін. відзначив О.М. Пешковський, звернувши увагу на “просто змішування зворотів”, так звану контамінацію, яку можна пояснити подібністю допустового та протиставного значень (Пешковский 1956: 468).

О. Є. Вержбицький називає контамінацією “схрещення” підрядності та сурядності. Різноманітні контамінаційні конструкції в межах складного речення номіновані одиницями нової якості, які залежать від потреб суспільства й задовольняють нові вимоги в розвитку людства (Вержбицький 1951: 262). Т.О. Колосова і М.І. Черемисіна також убачають у таких одиницях не “щось середнє” між сурядністю і підрядністю, а якісно новий різновид синтаксичного зв'язку, що постав унаслідок контамінації цих двох типів (Колосова, Черемисіна 1989: 31).

На численних “перетинах” семантико-синтаксичних відношень у складносурядних і складнопідрядних реченнях наголошує І.Р. Вихованець (Вихованець 1993: 285). В.В. Щеулін називає транзитивними конструкції, що поєднують диференційні ознаки цих двох типів складних речень (Щеулін 1974: 28).

Для розуміння сутності синкретизму в системі складного речення цінними є теоретичні здобутки структурно-семантичного та функційно-категорійного напрямів (Белошпакова *та ін.* 2003; Вихованець 1993; Всеволодова 2000; Загнітко 2001; Латышева, Цветкова 2000; Христіанінова 2012; Шведова 1980; Інкova 2011 та ін.)

Пропонована стаття продовжує низку публікацій автора, присвячених висвітленню проблеми синкретизму в системі складного речення. У попередніх студіях з'ясовано доцільність виокремлення сурядно-підрядних складних речень, маркованих внутрішньоранговим різнокатегорійним синкретизмом (Шитик 2018), побіжно опи-

сано їхні різновиди (Шитик 2008), проаналізовано частково фразеологізовані складні речення підрядно-сурядного типу (Шитик 2013б). Пропонована стаття репрезентує вдосконалену докладну класифікацію сурядно-підрядних складних речень, що ґрунтується на авторській типології синкретизму за такими параметрами: внутрішньорівневий // різнорівневий, внутрішньоранговий // різноранговий, спільнокатегорійний // різнокатегорійний. Така диференціація дала змогу виокремити в межах синтаксичного рівня репрезентантів внутрішньорангової перехідності – численні випадки синтезу характерних ознак одиниць одного рангу, зокрема складного речення, та різних рангів, передусім простого і складного речення чи речення і тексту (Шитик 2018: 33). Отже, різні підходи до трактування специфіки деяких складних конструкцій, неоднакове тлумачення їхньої належності до різновидів складного речення й уможливають кваліфікацію їх як репрезентантів внутрішньорангового різнокатегорійного синкретизму. Мета статті полягає в комплексному аналізі сурядно-підрядних складних речень, маркованих внутрішньоранговим різнокатегорійним синкретизмом. Вивчення перехідних явищ сприятиме створенню глибокої та багатоаспектної класифікації складних речень, що враховує всю різноманітність лінгвофактів.

2. Складні речення, сурядні за формою і підрядні за значенням

Складні речення, сурядні за формою і підрядні за значенням, становлять кількісно великий різновид складних речень перехідного типу. Вони марковані формальним і значеннєвим синкретизмом, оскільки синтезують формальні показники сурядності та семантичні особливості підрядності. Засобом зв'язку предикативних частин слугують сурядні сполучники, а семантико-синтаксичні відношення, якими пов'язані ці частини, характерні для складнопідрядних речень. У межах таких інтерформатних синтаксичних одиниць виокремлюємо три різновиди:

- а) Речення зі значенням ПРИЧИНОВО-НАСЛІДКОВОЇ ЗУМОВЛЕНОСТІ², формальними виразниками яких є сполучник *і* та аналітичні одиниці *і тому*, *і через те*, *і від того*, *і від цього*, *і тож*, *й отож*, *а тому*, *а отже*, напр.:

На шляху було несамовито спекотно, *і* вони заглибились у затінок напівзандбаного цвинтаря (Є. Кононенко) – пор. трансформований варіант Т.: На шляху було несамовито спекотно, *і тому* вони заглибились у затінок напівзандбаного цвинтаря (Є. Кононенко);

...сонце над яром – веселе, *і тому* дітлахи в траві і жовті кульбаби кидаються то навздогін, то наперейми... (С. Йовенко);

² Пор.: причиново-наслідкове відношення, за І.Р. Вихованцем, – це відношення складно-сурядного речення, а в складнопідрядному реченні репрезентовані окремо причинове і наслідкове відношення (Вихованець 1993: 298-299, 302).

Над ними [снігами] висіло низьке небо, *і від того* сніги були начебто мертві, безконечно-однотонні (В. Шевчук);

На вуха зашепотіли один одному, *і від цього* Саїдові ставало ще гірше (Іван Ле);

До нього належать особи за тридцять або трохи молодші, котрим не пощастило в подружньому житті, *а тому* вони хочуть взяти реванш у професійній діяльності (Л. Конончук);

Там козацькі розрухи, *а отже*, народ роздрознений і поруйнований (В. Шевчук).

- б) Речення з УМОВНО-НАСЛІДКОВИМИ відношеннями, що марковані такими сполучними засобами: *і, і отже, і таким чином, і значить*, напр.:

Просіть – *і* буде вам дано, шукайте – *і* знайдете, стукайте – *і* відчинять вам (*Ассирійська мудрість*, упорядник Б. Щавурський);

Вони шукають вихід, *і значить* я можу допомогти їм знайти його (Л. Дереш),

та з ВИСНОВКОВИМИ відношеннями, представлені аналітичними одиницями *і ось, і вже*, напр.:

Руський дух не вдалося зломити, *і ось* він уже ширяє над степом 'напевочками' і несе на багнетах сувору кару ворогові (Г. Тютюнник);

Дзвінка сонцесяйно посміхнулась, *і ось* катартичний ураган зі шквальними вітрами минув (Л. Дереш);

В Криму діє право людини зі зброєю *і вже* зірвано туристичний сезон (<<http://espresso.tv/new/>>).

- в) Речення з відношеннями ЧАСОВОЇ ПОСЛІДОВНОСТІ, що репрезентовані конструкціями зі сполучними засобами *і (а) тоді, і потім, і після цього, і після того, і вслід за тим (цим), і незабаром, і (а) відтак, а далі*, напр.:

Жорстокі батьки були проти, *і тоді* юнак заплив на середину ставка і втопився (Люко Дашвар);

...прозирнуло його ясно-зелене серце з дитячих снів, *а тоді* тихі води дніпровські, і в їхній повільній течії тисячкратно віддзеркалювалося жіноче лице, одне-єдине і тисячоповторне, мовби створене з вод ріки... (П. Загребельний);

Його виходили селяни, *і після того* йому довелося випити не один ківш лиха (В. Шевчук);

За будкою при переїзді їм таки вдалося подолати насип, *і незабаром* вони видобулись знов на просторе (О. Гончар);

Тоді жінка понурилася, помовчала, *а відтак* почала погідним, розміреним голосом розповідати... (В. Шевчук).

Наявність сурядного сполучника, що функціює самостійно або разом із конкретизаторами, дає підстави кваліфікувати такі речення як складносурядні, однак характер семантико-синтаксичних відношень між частинами, семантична підпорядкованість однієї предикативної частини іншій засвідчують наявність ознак підрядності в аналізованих конструкціях, а тому вони є сурядні за формою (формантом сурядності слугує сполучний засіб) і підрядні за значенням (показник підрядності – семантико-синтаксичні відношення, транспоновані зі сфери складнопідрядного речення).

3. Складні речення, підрядні за формою і сурядні за значенням

Синкретизм складних речень, підрядних за формою і сурядних за значенням, зумовлений несумісністю значенневих і формальних показників: сполучні засоби є типовими для вираження підрядного зв'язку, а семантико-синтаксичні відношення між предикативними частинами характерні для складносурядних речень.

До складних одиниць, підрядних за формою і сурядних за значенням, належать ЗІСТАВЛЮВАЛЬНІ конструкції зі значенням НЕВІДПОВІДНОСТІ (сполучними засобами є: *якщо... то, у той час як, у той час коли, тимчасом як, тоді як, коли* (зі значенням *тоді як*), напр.:

Якщо раніше одна ракета влучала в Броварі, *то* тепер вже один за одним вибухають склади боеприпасів. *Якщо* досі літаки розбивалися поодиночі, *то* тепер уже два в Росії і вилетіли, й розбилися синхронно. *Якщо* позаторік був один теракт на острові Балі, *то* недавно уже три поспіль на курортах у Єгипті. *Якщо* й раніше пускали поїзди під укіс, *то* тепер уже загрожують Франції по всій мережі її залізниць (Л. Костенко);

...чоловіка чатує в цьому світі більше напастей та лих: вони й на воєнних путях помирають, *в той час як* жінки залишаються по домах цілі, та й власною смертю відходять раніше за жінок... (В. Шевчук);

У глибині душі чоловікові потрібно, щоб війна статей залишалася для нього грою, *в той час коли* жінка кладе на карту свою долю (С. де Бовуар, упорядник Л. П. Олексієнко);

Проте в 'гопакові' було більше рухливості, дії, *тимчасом як* 'жок' стинав душу несамовитою, майже досмертною пристрастю, здатною розірвати кров у жилах чи серце в грудях (М. Матіос);

...і одежа їхня з яскраво-зеленої стала темно-зелена, *тоді як* подоли суконь почали помалу, ледь помітно жовтіти (В. Шевчук);

Чому пересічні люди зберігають вдома картини, *коли* це зовсім не шедеври малярства й не фахові колекції? (Є. Кононенко);

та ВІДПОВІДНОСТІ (сполучний засіб *у міру того як*³), напр.:

...голос, спершу боязкий і ніжно-тремтливий, *у міру того як* його слухали, набрався потроху міці й звичного командного тембру... (Л. Романчук).

Подвійний граматичний статус зіставляювальних сполучних засобів як підрядно-сурядних “зумовлений двома типами неоднорідних семантико-синтаксичних відношень і відповідних їм синтаксичних зв’язків, які вони виражають між предикативними частинами” (Городенська 2010: 44). К. Г. Городенська вважає, що подвійний підрядно-сурядний зв’язок між компонентами в такому складному реченні представлений як одночасне поєднання їх підрядним та сурядним зв’язком. З одного боку, граматично залежні предикативні частини, пов’язані часовими та умовними сполучниками, які в типовому вияві поєднують граматично нерівноправні предикативні частини в складнопідрядному реченні, а з іншого боку, поєднують граматично незалежні, базовані на зіставному семантико-синтаксичному відношенні, установлюваному між граматично рівноправними предикативними частинами в складносурядному реченні (Городенська 2010: 44-45).

Формально підрядними і значеннево сурядними логічно кваліфікувати й приєднувальні речення. Певні труднощі в дослідженні структурно-семантичних і функційних особливостей конструкцій із приєднувальним значенням спричинені відсутністю універсальної, загально визнаної термінології на позначення цього мовного феномену. Речення, у яких друга предикативна частина містить додаткове повідомлення до висловленого в головній частині, переважно кваліфікують як складнопідрядні супровідні (Грищенко 1972: 386; Вихованець 1993: 339; Бевзенко 1994: 372), складнопідрядні приєднувальні (Христіанінова 2012: 276⁴), складні речення проміжного типу з відносною підрядністю (Кулик 1961: 185), складнопідрядні пояснювальні (Вержбицький 1951: 316), відносно-поширювальні (Шведова 1970: 735), поширювально-з’ясувальні та поширювально-обставинні (Шведова 1980: 527-529), складнопідрядні з ознаками розчленованих і нерозчленованих конструкцій – відносно-репродуктивні (Слинько *та ін.* 1994: 593) тощо.

Засоби підрядного зв’язку таких конструкцій (сполучне слово *що* в безприменникових відмінкових формах називного, родового, давального, знахідного й орудного відмінків і в применниково-відмінкових формах) слугують для вираження

³ На сьогодні сполучний засіб *у міру того як* вважають калькою російського сполучника *в меру того как*, а тому в сучасних лексикографічних працях він відсутній (див.: Городенська 2007). У статті такі складні речення описані (оскільки вони є реаліями художнього та публіцистичного текстів), але як стилістично марковані.

⁴ Дослідниця виокремлює такі семантико-синтаксичні класи приєднувальних складнопідрядних речень: субстанціальні, причинові, темпоральні, просторові, наслідкові, атрибутивні (Христіанінова 2012: 276-282).

сурядного приєднувального значення, що дає підстави кваліфікувати їх як підрядні за формою і сурядні за змістом, напр.:

Дністер у тому місці робив закрут, *що* полегшувало переправу через примхливу річку (П. Загребельний);

Якийсь єврей убив у Парижі секретаря німецького посольства фон Фана, *чого* ніхто не міг передбачити... (П. Загребельний);

По всій Англії матері одержуватимуть листи, *чому* радітимуть несказанно (П. Загребельний);

Молоді дудки ще пускали буйне галуззя, *чим* привернули увагу Миколи (П. Загребельний);

Кілька гілок справді були чорні, *від чого* все дерево нагадувало зараз розламану гітару (В. Захарченко);

Мабуть, безвухий цей майстер не був надто досвідчений у своїй справі, бо таки повів палю занадто криво, *про що* йому знов хотів сказати приречений (П. Загребельний);

Пан суддя і пан Возний розплакалися зі мною і козаками, *після чого* пан Коструба, [...] став вичитувати з довгого листа злочини того мудрого чоловіка (Б. Лепкий);

Першим на курсі склав усі іспити, виступав з доповідями на студентському науковому товаристві, заробив навіть диплом від міністра Каштанова, а на партзбори й всілякі активи не ходив, *за що* йому вліпили догану (П. Загребельний);

Ось моя думка й намір, *через що* я завжди радив молодим людям погоджуватись зі своєю природою, щоб вони в театрі нашого життя могли зберігати добропристойність (Г. Сковорода).

Подібність приєднувальних речень до складносурядних і складнопідрядних можна підтвердити за допомогою прийому трансформації – перетворення в складносурядну чи в складнопідрядну конструкцію з уведенням корелятивів *цей, той*. Напр.:

Проектувальники неправильно розрахували потужність насосної станції, геологи не попередили про карстову природу місцевих ґрунтів, під поверхнею яких зяяли бездонні порожнечі, *через що* накачувана насосами з Дніпра вода, пройшовши трохи більше третини каналу, безслідно зникала (П. Загребельний) – пор. T₁:... геологи не попередили про карстову природу місцевих ґрунтів, під поверхнею яких зяяли бездонні порожнечі, *і від цього* накачувана насосами з Дніпра вода, пройшовши трохи більше третини каналу, безслідно зникала; T₂: Накачувана насосами з Дніпра вода, пройшовши трохи більше третини каналу, безслідно зникала *від того, що* під поверхнею місцевих ґрунтів зяяли бездонні порожнечі.

Пояснювальні конструкції також належать до складних речень, перехідних між сурядністю і підрядністю. Специфіка цього типу синтаксичних одиниць по-

лягає в тому, що формальними показниками – спеціальними сполучними засобами, що тяжіють до другої предикативної частини, – вони наближаються до складнопідрядних речень, а значеннєвим паралелізмом та семантико-синтаксичною однотипністю предикативних одиниць подібні до складносурядних речень.

У системі складного речення функціують не всі пояснювальні сполучники, частина з них поєднує компоненти простого речення або парцельовані конструкції. Маркерами пояснювальних семантико-синтаксичних відношень у складних реченнях, підрядних за формою і сурядних за значенням, слугують такі сполучні засоби:

- пояснювально-ототожнювальні сполучники *тобто, цебто, себто*, напр.:
 - Але й на цей раз здригаюсь і мені здається, що я йду в холодну трясовину, *тобто* прудкість моєї мислі доходить кульмінацій (Микола Хвильовий);
 - Адже й у мене з Юстиною не любов, а війна, *тобто* ми вийшли в поле битви своєї, поставили полки і рушили ними для бійки... (В. Шевчук);
 - Працюють при так званій білій шкалі, *тобто* в разі небезпеки датчики нічого не показують, вони просто замазані глиною (Л. Костенко);
 - Міг використати різні засоби, щоб запевнити нас спасіння, але вибрав найбільше покірний і болючий, *себто* серед болів помер на хресті, щоб здобути Собі нашу любов (<<http://www.ccsr.lviv.ua/word/>>);
 - Метода стандартизована, *цебто* лябораторії в різних місцях отримують однозначні висліди (Ю. Мончак);
- пояснювально-виокремлювальні сполучники *наприклад, зокрема, приміром, як ось, як-от*, напр.:
 - Любов до дітей деколи приймає різні форми, *наприклад* вона перетворюється в патологію (<<http://ukrnews.com/>>);
 - Віктор Янукович страждає багатьма фобіями, *зокрема* він боїться, що його можуть вбити (<<http://lyra.com.ua/2014/01/20/>>);
 - ...стовбуваті шапки були колись поширені в степовій частині України, *як ось* їх носили чоловіки на Січеславщині, Херсонщині й Таврії (О. Воропай);
- пояснювально-з'ясувальний *отже* (синонім до сполучника *a same, тобто*), який потрібно відрізнити від аналога сполучника *отже*, що вживається в безсполучниково-сурядно-підрядних складних реченнях з умовно-наслідковим значенням і завжди пунктуаційно виділений, на противагу сполучникові), напр.:
 - Бог же в цьому світі-пургаторіумі людину спитує, *отже* не веде її, а дає змогу йти самому і самому вибирати... (В. Шевчук) – Т.: Бог же в цьому світі-пургаторіумі людину спитує, *тобто* не веде її, а дає змогу йти самому і самому вибирати...

пор.:

Він так вирішив, *отже*, так і буде, а ностальгія – то, кінець кінцем, почуття, яке стимулює творчість, допомагає розібратися з собою (Є. Кононенко) – Т.: Він так вирішив, *а тому* так і буде, а ностальгія – то, кінець кінцем, почуття, яке стимулює творчість, допомагає розібратися з собою.

У деяких реченнях поєднується пояснювальне й умовно-наслідкове значення, напр.:

...вони сказали, що нам треба повертати додому, *отже*, їхати на той шлях, звідкіля з'явилися... (В. Шевчук) – пор. Т₁: ...вони сказали, що нам треба повертати додому, *тобто* їхати на той шлях, звідкіля з'явилися..; Т₂: вони сказали, що нам треба повертати додому, *а тому* треба їхати на той шлях, звідкіля з'явилися..;

Сама письменниця [Д. Гуменна], найпевніше, також належала до племені амазонок, так ніколи й не вийшла заміж, мала надзвичайно характерне, я б сказав, стародавнє обличчя з монголоїдними рисами і сама була твердо переконана, що її обличчя належить до вельми архаїчних, *отже*, відчувала в собі дух отієї загубленої в часі амазонки (В. Шевчук);

- акцентовано-виокремлювальні сполучники *насамперед*, *передусім*, *передовсім*, напр.:

Вони хочуть пересвідчитися, що існують також інші приклади альтруїзму, *насамперед* він зосередився на них (<<https://www.google.com.ua/search?source>>);

Конкретнішим стало бачення переваг інтеграції України в ЄС, *передовсім* це стосується економічної сфери (<<http://www.google.com.ua/>>).

Функціонування деяких інших сполучних засобів, зокрема *особливо*, *надто*, у складному реченні відрізняється тим, що вони вживаються зі сполучниками *коли*, *якщо*, формуючи, на нашу думку, аналітичні одиниці *надто коли*, *надто якщо*, *особливо коли*, *особливо якщо*⁵.

4. Складні речення, сурядно-підрядні за формою та значенням

До складних речень, сурядних та підрядних за формою і значенням, належать такі синтаксичні одиниці, у яких наявні сполучники сурядності та підрядності, що маркують семантико-синтаксичні відношення, властиві обом типам складних речень.

Найчастіше синтез формальних і значенневих показників сурядності і підрядності виявляється в допустових конструкціях унаслідок того, що допустове значення дуже близьке до протиставного. Напр.:

Хоч скільки від нього бігай, *а* воно тебе до сільради за комір притягне! (Люко Дашвар);

⁵ Пор. Городенська 2007: 119, 195.

І *хоча* всі вони давно пішли з кам'яниці на Подолі, *але* ніхто з них, крім Вероніки, не вибрався з того темного світу, в який пустив Іван Раєвський своїх численних дітей (Є. Кононенко).

Такі речення, на нашу думку, логічно кваліфікувати як ДОПУСТОВО-ПРОТИСТАВНІ, оскільки вони є периферією допустових складнопідрядних речень і виокремлені в межах підрядних конструкцій, на відміну від протиставно-допустових, що є різновидом складносурядних протиставних (як і синтаксичні одиниці з іншими відтінками протиставності: контрастним, компенсувальним та обмежувальним). Формантами допустово-протиставних відношень є контаміновані сполучні засоби, до складу яких входить підрядний допустовий сполучник (*хай, нехай, хоч* [*хоча*], *дарма що*) та сурядний протиставний (*а, але, та* [*але*], *проте, зате, однак*) чи функційний аналог протиставного сполучника (*усе ж, все-таки*), що дає підстави кваліфікувати їх як контаміновані підрядно-сурядні сполучники, напр.:

Хоч і погубила коралі, *та* потім усе докупи зібрала (Люко Дашвар);

Ох те кохання... *Хай* небо з усіма громами обвалиться над тобою, *проте* ти не маєш права й подумати про розлуку зі своєю землею (М. Стельмах);

І *хоч* Бог на той час був напівдисидентом, вона *усе ж* потайки наймала священиків із сусідніх сіл... (М. Матіос);

Хоч Мідні Буки були мальовничим і гарним містом, *проте* його рідко відвідували туристи (Л. Дереш).

Засобами зв'язку предикативних частин можуть бути сполучникові комплекси *хоч... хоч... а* (*але, так*), *нехай... нехай... а* (*але, та, проте, зате, однак*), *хай... хай... а* (*але, та, проте, зате, однак*), напр.:

Хоч і не мусульманин, *хоч* і не Рамазан нині, *та* приємно іноді бути голодним... (Л. Романчук);

Хоч ми й живемо в одному селі, *хоч* ти мені десь у сьомому чи восьмому коліні навіть ріднею доводишся, *але* від тебе ніколи я й доброго слова не почув (М. Стельмах);

Ні, *нехай* його судять відкритим судом, *нехай* засудять до страти, [...] *але* він ніколи не прийме для жінки того, що підходить чоловікові (Є. Кононенко).

До перехідних підрядно-сурядних складних речень належать КІЛЬКІСНО-ДОПУСТОВО-ПРОТИСТАВНІ конструкції⁶, у яких засобами синтаксичного зв'язку слугу-

⁶ У сучасній граматиці немає єдиного погляду на типологію допустових складних речень. Їх поділяють на: власне-допустові, що об'єднують обмежувально-допустові та протиставно-допустові, і невластне-допустові, які охоплюють умовно-допустові, розділово-допусто-

ють сполучнословно-сполучникові пари *хто не... а* (але, проте, однак, одначе, та), *що не... а* (але, проте, однак, одначе, та), *куди не... а* (але, проте, однак, одначе, та), *звідки не... а* (але, проте, однак, одначе, та), *коли не... а* (але, проте, однак, одначе, та), *де не... а* (але, проте, однак, одначе, та), *як не (як би не)... а* (але, проте, однак, одначе, та, все одно), *скільки не... а* (але, проте, однак, одначе, та), *який (-а, -е, -і) не... а* (але, проте, однак, одначе, та), *чий (-я, -є, -і) не... а* (але, проте, однак, одначе, та), *хоч що б не... а, хоч скільки (не)... а* та ін., напр.:

Які слова не були б хороші, *а* без діла вони полова (І. Цюпа);

Як би не прагла Лариса допомогти Алексу, *але* вона не піде під ту хрущовку, де жили й загинули старі Шуліки... (Є. Кононенко);

Хоч що б він *не* казав, *а* вона його все одно любила (М. Стельмах);

Ох те кохання... *Хоч скільки* від нього бігай, *а* воно тебе до сільради за комір при-тягне! (Люко Дашвар);

Але *як би* воно *не* було, *все одно* так сумно (Є. Кононенко)⁷.

До перехідних сурядно-підрядних речень належать і РОЗДІЛОВО-ДОПУСТОВІ, де названі протилежні явища, із якими зіставлено повідомлюване в другій частині. Сполучними засобами тут слугують повторювані розділові сполучники *чи... чи, чи то... чи то*, а також транспоновані в розділові *хоч... хоч, що... що*, напр.:

Чи це означало, що української України надалі *nevermore* не буде, *чи* у мене якісь аберачії слуху, в кожному разі Крук уже каркнув... (Л. Костенко);

І *хоч* гукай її, *хоч* криком кричи – байдуже рукою махне і за своє (Люко Дашвар);

Що є жінка поруч, *що* нема – йому все одно (Люко Дашвар) – пор. Т.: *Хоч* є жінка поруч, *хоч* нема – йому все одно.

ві, приєднувально-допустові та узагальнено-допустові (Кващук 1959: 176); реально-допустові, умовно-допустові, узагальнено-допустові та ймовірно-допустові (Загнітко 2001: 378); власне-допустові та невластне-допустові, ґрунтовані на трьох моделях – зіставлювально-допустовій, умовно-допустовій та узагальнено-допустовій (Слинько *та ін.* 1994: 561-568); допустово-обмежувальні, допустово-протиставні, кількісно-допустові, допустово-умовні, допустово-бажальні (Городенська 2010: 78-84) та ін.

Найбільше проблем щодо суті й термінологійного найменування різновиду пов'язано з виокремленням узагальнено-допустових речень (Загнітко 2001: 378-379; Гаврилюк 2008: 126; Ткачук 2009: 56 та ін.). Переконаливою є мотивація К.Г. Городенської щодо доцільності заміни терміна “узагальнено-допустові відношення” на “кількісно-допустові”, суть яких полягає в тому, “що інтенсивний, а то й крайній вияв обмеження в підрядній допустовій частині не впливає на виконання дії чи появу стану в головній частині” (Городенська 2011: 259).

⁷ В останньому реченні замість протиставного сполучника вжито його функційний аналог.

Допустове значення в таких реченнях спрогнозоване лексичним наповненням предикативних частин.

У складних реченнях із РОЗДІЛОВО-ДОПУСТОВО-ПРОТИСТАВНИМ значенням у ролі засобів зв'язку функціують сполучникові та сполучнослівно-сполучникові комплекси *хоч... хоч... а (але), хоч як... хоч як... а, чи... чи... та, чи то... чи то... але, і... і... а* (синонімічний до *хоч... хоч... а*), *може... може... але, можливо... можливо... проте* та ін., напр.:

Хоч їж, *хоч* дивись, *а* щоб ціле було і неголодний був (Нар. тв.) – пор. Т: *Чи* їж, *чи* дивись, *а* щоб ціле було і неголодний був;

Безперечно, в такий спосіб відзначено й нашу терплячість чи витримку, бо ж *хоч як* кортіло, *хоч як* садок його всіма своїми тайнами не спокушав, *а* ми ж не піддалились... (О. Гончар);

...*чи то* так і справді чуже не дає спати людям, *чи* люди такі охочі саме до біди іншого, *але* чиєсь надмірне переймання не своїм болем іноді буває гострішим, ніж удар кинжала у груди... (М. Матіос);

Нестор тоді спав у хаті твердим сном, бо лягає рано, а коли спить, то громи гримить, *і* гармати стріляйте, *і* на вуха йому горлайте, торсайте й будить, *а* Нестор таки не прокинеться (В. Шевчук) – пор.: Т.: Нестор тоді спав у хаті твердим сном, бо лягає рано, а коли спить, то *хоч* громи гримить, *хоч* гармати стріляйте, *хоч* на вуха йому горлайте, торсайте й будить, *а* Нестор таки не прокинеться;

Може, це якісь візуальні ефекти, *може*, й справді комусь вдалося сфотографувати, *але* крізь хмари й галактичні туманності, в позасвітті загадкових безмеж, чиєсь незбагненне Око я таки бачив... (Л. Костенко).

Допустове значення цих складнопідрядних речень спричинене лексичним наповненням предикативних частин, специфікою сполучного засобу (у комплексах зі сполучником *хоч*).

Маркерами ПРОТИСТАВНО-ДОПУСТОВИХ значень є сполучники й аналітичні одиниці на зразок: *але, та, але й, але (та, а) все ж, але (та, а) все-таки, та все одно, але однак, та проте, та незважаючи на це, а однак, а втім* тощо, напр.:

Вільхи ростуть по всій Європі, *та* не за кожною ж із них Освенцім (П. Загребельний);

Ти вір у це, *але й* готовим будь Своім життям відстояти майбутть (М. Луків);

Навіть і так, *а все ж* продовжувалося Голодностепське будівництво (Іван Ле);

Можливо, що поруч з цією водою пролетиться й чиясь кров, ... *але все ж* ми йдемо до кінця (Іван Ле);

Орисі б два віки працювати без упину, *та все одно* на такі розкоші не заробити (Люко Дашвар);

Свої кордони потрібні, мабуть, будь-якій істоті, *та все одно* вона не може з ними змиритися (Ж. Батай, упорядник Л. П. Олексієнко);

Здавалося, Господь створив цей привабливий куточок для тихого щастя й праці, *та проте* на обличчях селян [...] не було помітно й найменших слідів радості й веселощів (М. Старицький);

На небі все більше згущувалися хмари, *та незважаючи на це* ми дісталися озера (Л. Дереш);

Вже ж хоч не хоч треба було вискочити, *а втім* ми удвох з Кириком таки вискакуєм (О. Гончар).

Кваліфікація протиставно-допустових речень як різновиду складних речень, сурядних і підрядних за формою та значенням, мотивована тим, що вони, подібно до допустово-протиставних конструкцій, мають синкретичну сурядно-підрядну семантику, хоч сполучні засоби й не контаміновані. Власне-сполучники *а, але, та, так*₁ витлумачені як сурядно-підрядні, що й спричинює синкретизм усієї складної одиниці. У реченнях з аналітичними одиницями, наприклад *та все ж, а втім* та ін., засобом вираження семантико-синтаксичних відношень допустовості слугують граматикалізовані елементи *усе ж, усе-таки, незважаючи на це, утім* тощо.

Протиставно-допустовими можна вважати й речення із синкретичним сурядно-підрядним сполучником *так*, напр.:

А мати хоче научати, *Так* соловейко не дає (Т. Шевченко).

Він є виразником “протиставно-допустових семантико-синтаксичних відношень із відтінком перешкоди” (Городенська 2007: 219).

Протиставно-допустове значення репрезентоване і в складних реченнях, предикативні частини яких поєднані сполучнослівно-сполучниковим комплексом *ще... ще... а* (*ще... ще... ще... а*), напр.:

Ще немає офіційного результату, *ще* не названо легітимного переможця, *а* провладного кандидата вже визнали президентом в законі (Л. Костенко);

Ще гримлять вибухи, *ще* палахкотять нафтогони, *ще* на вулицях Фалуджі валяються мертві, *а* військові влади вже ініціюють мирні проекти (Л. Костенко).

Четвертий тип формують частково фразеологізовані підрядно-сурядні складні речення, у межах яких виокремлено три підтипи: конструкції з часовим значенням, напр.:

А лиш тільки вставала з-за роботи, *як* син схоплювався на ноги й починав дратуватися (М. Матіос);

Пролетів кілька сходинок, *уже* вчепився в ручку дверей, *коли* перед ним виріс суворий мужик років сорока у формі захисного кольору... (Люко Дашвар),

речення стверджувально-заперечної модальності з часовим значенням, напр.:

Вибори стають грізною реальністю нашого життя. *Не встигаємо* одбутися одні, *як* неухильно насуваються інші (Л. Костенко);

Проте *не минуло* й кількох хвилин, *як* доля сама вивела його в потрібне місце (Л. Романчук);

Ще вуйко *не* скінчив, *коли* я розплакався вголос і перервав його бесіду (І. Франко)

та конструкції із семантикою зумовленості, напр.:

Відтак *досить* було заплющитися, *як* перед очима поставали друковані чи писані сторінки... (В. Шевчук);

Але *досить* пройти дворами й завулками – скрізь зачаїлися спецназівці, сидять у закритих автобусах... (Л. Костенко).

На відміну від інших різновидів сурядно-підрядних складних речень, частково фразеологізовані конструкції є ніби “двічі синкретичними”: вони демонструють різнорівневий синкретизм, оскільки поєднують ознаки фразеологічного і синтаксичного рівнів, а також внутрішньорівневий внутрішньоранговий синкретизм, бо синтезують ознаки різних типів складних речень – складносурядних і складнопідрядних. З огляду на це названі одиниці не залучаємо до аналізу, до того ж вони докладно схарактеризовані в нашій статті (Шитик 2013б).

Типологічний опис перехідних сурядно-підрядних складних речень представлено в ТАБЛ. 1.

Отже, внутрішньоранговий різнокатегорійний синкретизм репрезентований складними реченнями, перехідними між сурядністю і підрядністю, які за формальними та значенневими показниками належать до таких структурно-семантичних типів: 1) складних речень, сурядних за формою і підрядних за значенням, у межах яких диференційовано причиново-наслідкові, умовно-наслідкові та зі значенням часової послідовності; 2) складних речень, підрядних за формою і сурядних за значенням, серед яких виокремлено зіставлявальні (зі значенням невідповідності і відповідності), приєднувальні та пояснювальні (пояснювально-ототожнювальні, пояснювально-виокремлювальні, пояснювально-з'ясувальні й акцентовано-виокремлювальні); 3) складних речень, сурядно-підрядних за формою і значенням, що охоплюють такі підтипи: допустово-протиставні, кількісно-допустово-протиставні, розділово-допустові, розділово-допустово-протиставні та протиставно-допустові. Такий поділ ґрунтований на розмежуванні синкретизму форми, синкретизму змісту і синкретизму форми та змісту одночасно. Науково перспективним вважаємо розширення спектру аналізу складних речень для виявлення інших комбінацій диференційних ознак.

Таблиця 1. Типологія перехідних сурядно-підрядних складних речень

№ з/п	ТИПИ	ПІДТИПИ	РІЗНОВИДИ	ЗАСОБИ зв'язку
1.	Складні речення, сурядні за формою і підрядні за значенням:	1) причиново-наслідкові:		<i>і тому, і через те, і від того, і тож, і отже, а тому, а отже;</i>
		2) умовно-наслідкові:	висновкові:	<i>і, і отже, і таким чином, і значить; і ось, і вже;</i>
		3) часової послідовності:		<i>і (а) тоді, і потім, і після цього, і після того, і вслід за тим (цим), і незбаром, і (а) відтак, а далі;</i>
2.	Складні речення, підрядні за формою і сурядні за значенням:	1) зіставувальні:	а) невідповідності:	<i>якщо... то, у той час як, у той час коли, тимчасом як, тоді як, коли (зі знач. тоді як);</i>
		2) приєднувальні:	б) відповідності:	<i>у міру того як;</i> <i>сполучне слово що,</i>
		3) пояснювальні:	а) пояснювально-отожнювальні:	<i>тобто, щобто, себто;</i>
		б) пояснювально-виокремлювальні:	<i>наприклад, зокрема, приміром, як ось, як-от;</i>	
		в) пояснювально-з'ясувальні:	<i>отже;</i>	
		г) акцентовано-виокремлювальні:	<i>насамперед, передусім, передовсім;</i>	

Таблиця 1. Типологія перехідних сурядно-підрядних складних речень (продовження)

№ з/п	ТИПИ	ПІДТИПИ	РІЗНОВИДИ	ЗАСОБИ ЗВ'ЯЗКУ
3.	Складні речення, сурядно-підрядні за формою та значенням:	1) допустово-протиставні:		<i>хай, нехай, хоч (хоча), дарма що... а, але, та (але), протє, затє, однак, усє ж, всє-таки; хоч... хоч... а (але, так), нехай... нехай... а (але, та, протє, затє, однак), хай... хай... а (але, та, протє, затє, однак);</i>
		2) кількісно-допустово-протиставні:		<i>хто не... а (але, протє, однак, одначє, та), що не... а (але, протє, та, однак, одначє), куди не... а (але, протє, однак, та, одначє), звідки не... а (але, та, протє, однак, одначє), коли не... а (але, протє, однак, одначє, та), де не... а (але, та, протє, однак, одначє), як не (як би не)... а (але, протє, однак, одначє, всє одно), скільки не... а (але, протє, та, однак, одначє), який (-а, -є, -ї) не... а (але, протє, та, однак, одначє), чий (-я, -є, -ї) не... а (але, протє, однак, одначє, та), хоч що б не... а, хоч скільки (не)... а та ін.;</i>
		3) розділово-допустові:		<i>чи... чи, чи то... чи то, хоч... хоч... що; хоч... хоч... а (але), хоч як... хоч як... а, чи... чи... та, чи то... чи то... але, і... і... а; може... може... але, можливо... протє;</i>
5)	протиставні:	4) розділово-допустово-протиставні:		<i>але, та, але й, але (та, а) всє ж, але (та, а) всє-таки, та всє одно, але однак, та протє, та незважаючи на це, а одначє, а втім; так; ще... ще... а (ще... ще... ще... а);</i>
		5) протиставно-допустові:		

Таблиця 1. Типологія перехідних сурядно-підрядних складних речень (продовження)

№ з/п	ТИПИ	ПІДТИПИ	РІЗНОВИДИ	ЗАСОБИ ЗВ'ЯЗКУ	
4.	Частково фразеологізовані підрядно-сурядні складні речення:	1) із темпоральним значенням:	лише (лише, лишень)... як (аж, коли, і), щойно... як (аж, коли, і), ледве... як (аж, коли, і), тільки-но... як (коли, аж, і), тільки що... як (аж, коли, і), тільки (й)... як (аж, коли, і), тільки ось... як (аж, коли, і), лише тільки... як (і), уже (й)... як (аж, коли, і), лише тільки... як (і), уже (й), а, та);	лише (лише, лишень)... як (аж, коли, і), щойно... як (аж, коли, і), ледве... як (аж, коли, і), тільки-но... як (коли, аж, і), тільки що... як (аж, коли, і), тільки (й)... як (аж, коли, і), тільки ось... як (аж, коли, і), лише тільки... як (і), уже (й)... як (аж, коли, і), лише тільки... як (і), уже (й), а, та);	
		2) стверджувально-заперечної модальності з часовим значенням:			не встиг... як (а, аж, коли), не пройшло й... як (а, аж, коли), не минуло... як (а, аж, коли), не схамується... як (аж, коли), не зогледіється (не зогледіється)... як, не зчується... як, ще не... як (а, аж, коли), не... як;
		3) зі значенням зумовленості:			варто (варто лише, варто тільки)... як (і), досить (досить лише, досить тільки)... як (і).

Література

- Бабайцева 1979: В.В. Бабайцева, *Русский язык. Синтаксис и пунктуация*, Москва 1979.
- Бабайцева 2000: В.В. Бабайцева, *Явление переходности в грамматике русского языка*, Москва 2000.
- Бевзенко 1994: С.П. Бевзенко, *Складне речення*, в: М.Я. Плющ (ред.), *Сучасна українська літературна мова. Синтаксис*, Київ 1994, с. 352-379.
- Белошапкина та ін. 2003: В.А. Белошапкина, Е.А. Брызгунова, Е.А. Земская, *Современный русский язык : учебник для вузов*, Москва 2003.
- Вержбицький 1951: О.Є. Вержбицький, *Складне речення*, в: Л.А. Булаховський (ред.), *Курс сучасної української літературної мови*, Київ 1951, с. 142-359.
- Вихованець 1993: І.Р. Вихованець, *Грамматика української мови. Синтаксис*, Київ 1993.
- Всеволодова 2000: М.В. Всеволодова, *Сложное предложение в модели функционально-коммуникативного синтаксиса*, в: *Сложное предложение. Традиционные вопросы описания и новые аспекты его изучения*, I, Москва 2000, с. 37-44.
- Гаврилюк 2008: О. Р. Гаврилюк, *Складнопідрядні речення інтенсивної допустово-протиставної семантики зі сполучним компонентом як (би) не, хоч (би) як*, в: "Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова: збірник наукових праць", IV, 2008, с. 126-132.
- Городенська 2007: К.Г. Городенська, *Грамматичний словник української мови. Сполучники*, Херсон 2007.
- Городенська 2010: К.Г. Городенська, *Сполучники української літературної мови*, Київ 2010.
- Городенська 2011: К.Г. Городенська, *Значення неоднорідність сполучних засобів допустовості в українській мові*, в: "Наукові записки" (Кіровоград), 2011, 100, с. 257-261.
- Грищенко 1972: А.П. Грищенко, *Складносурядні речення*, в: І.К. Білодід (ред.), *Сучасна українська літературна мова. Синтаксис*, Київ 1972, с. 387-409.
- Загнітко 2001: А.П. Загнітко, *Теоретична грамматика української мови. Синтаксис*, Донецьк 2001.
- Загнітко 2012: А.П. Загнітко, *Словник сучасної лінгвістики. Поняття і терміни*, I, Донецьк 2012.
- Кващук 1959: А.Г. Кващук, *Структурно-семантичні типи складних речень допустового співвідношення в сучасній українській літературній мові*, Станіслав 1959.

- Колосова, Черемисина 1989: Т.А. Колосова, М.И. Черемисина, *Заметки по понятиях “сочинение” и “подчинение” в их соотношении друг с другом*, в: *Синтаксические отношения в сложном предложении : сборник научных трудов*, Калинин 1989, с. 28-39.
- Кулик 1961: Б.М. Кулик, *Курс сучасної української літературної мови. Синтаксис*, Київ 1961.
- Латышева, Цветкова 2000: А.Н. Латышева, Т.М. Цветкова, *Сложное предложение*, Москва 2000.
- Пешковский 1956: А.М. Пешковский, *Русский синтаксис в научном освещении*, Москва 1956 (1938').
- Селіванова 2006: О. Селіванова, *Сучасна лінгвістика. Термінологічна енциклопедія*, Полтава 2006.
- Слинько та ін. 1994: І.І. Слинько, Н.В. Гуйванюк, М.Ф. Кобилянська, *Синтаксис сучасної української мови. Проблемні питання*, Київ 1994.
- Ткачук 2009: Т.П. Ткачук, *Функціонально-семантична категорія допустовості в сучасній українській мові*, Київ 2009.
- Христіанінова 2012: Р.О. Христіанінова, *Складнопідрядні речення в сучасній українській літературній мові*, Київ 2012.
- Шведова 1970: Н.Ю. Шведова (ред.), *Грамматика современного русского литературного языка*, Москва 1970.
- Шведова 1980: Н.Ю. Шведова (ред.), *Русская грамматика, II. Синтаксис*, Москва 1980.
- Шитик 2008: Л.В. Шитик, *Перехідні конструкції сурядно-підрядного типу в українській мові*, “Мовознавчий вісник. Збірник наукових праць”, VI, 2008, с. 49-58.
- Шитик 2013а: Л.В. Шитик, *Концепції перехідності в мовознавстві*, “Мовознавчий вісник. Збірник наукових праць”, XVI-XVII, 2013, с. 151-159.
- Шитик 2013б: Л.В. Шитик, *Частково фразеологізовані складні речення підрядно-сурядного типу в українській мові*, “Українська мова”, 2013, 2 (46), с. 13-28.
- Шитик 2018: Л.В. Шитик, *Внутрішньорганговий різнокатегорійний синкретизм складних столучникових речень*, “Мовознавчий вісник. Збірник наукових праць”, XXIV-XXV, 2018, с. 32-42.
- Щеулин 1974: В.В. Щеулин, *Сложноподчинённые предложения и область промежуточных отношений и структур*, “Вопросы синтаксиса русского языка. Сборник статей”, I, 1974, с. 24-31.
- Ярцева 1990: В.Н. Ярцева (ред.), *Лингвистический энциклопедический словарь*, Москва 1990.

- Hopper, Thompson 1980: P.J. Hopper, S.A. Thompson, *Transitivity in Grammar and Discourse*, "Language", LVI, 1980, 2, c. 251-299.
- Hopper, Thompson 1984: P.J. Hopper, S.A. Thompson, *The Discourse Basis for Lexical Categories in Universal Grammar*, "Language", LX, 1984, 4, c. 703-752.
- Inkova 2011: O. Inkova, *Les connecteurs anaphoriques du russe: entre subordination et corrélation*, "Revue française de linguistique appliquée", XVI, 2011, 2, c. 25-40.

Abstract

Liudmyla Volodymyrivna Shytyk

Coordinate-Subordinate Composite Sentences as Representatives of Inner-Grade Multi-Category Syncretism

The article is devoted to the research of the representatives of inner-grade multi-category syncretism in the system of a composite conjunctive sentence. The expediency of the selection of coordinate-subordinate composite sentences, marked by inner-grade multi-category syncretism, is substantiated. Composite sentences revealing signs of coordinate and subordinate constructions are interpreted as representatives of inner-grade multi-category syncretism since they combine the differential features of composite sentences of various categories – complex and compound. The differentiation of transitional coordinate-subordinate structures to types, subtypes and varieties based on the syncretism of form, syncretism of meaning and syncretism of form and meaning at the same time, is motivated. There are four structural and semantic types of composite sentences, transitioned between coordination and subordination: 1) composite sentences, coordinate in form and subordinate in meaning; 2) composite sentences, subordinate in form and coordinate in meaning; 3) composite sentences, coordinate-subordinate in form and meaning; 4) partially phraseologized subordinate-coordinate composite sentences. The first three types are analyzed thoroughly as partially phraseologized sentences and represent not only the inner-level syncretism, but also the inter-level syncretism, combining the feature of phraseological and syntactic levels.

Within the composite sentences, coordinate in form and subordinate in meaning, the subtypes are differentiated: causal and consequential, conditional and consequential and also of temporal sequence. Within the composite sentences, subordinate in form and coordinate in meaning, comparable, connecting and explanatory constructions are differentiated. Composite sentences, coordinate-subordinate in form and meaning, are differentiated on admitting-contradictory, quantitative-admitting-contradictory, dividing-admitting-contradictory and contradictory-admitting subtypes.

Keywords

Inner-Grade Multi-Category Syncretism; Coordinate-Subordinate Composite Sentences.